

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie zarządzenia natychmiastowej przerwy w czynnościach służbowych sędzi Sądu Rejonowego w S. X.Y.,

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 4 marca 2025 r.

wniosku SSN Igora Zgolińskiego o wyłączenie go od udziału w sprawie I ZB 3/25 dotyczącej wniosku z dnia 13 stycznia 2025 r. obrońcy obwinionej o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Marię Szczepaniec

postanowił:

uwzględnić wniosek i na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Igora Zgolińskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 3/25

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 8 lutego 2022 r. sygn. [...] Minister Sprawiedliwości zarządził natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędzi Sądu Rejonowego w S. X.Y. Sprawa ta wpłynęła do Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, gdzie została zarejestrowana pod sygn. akt I DO 4/22, a następnie przejęta przez Izbę Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego i zarejestrowana pod sygn. I ZZ 10/22. Do jej rozpoznania został obecnie wyznaczony następujący skład orzekający: SSN Wiesław Kozielowicz

(przewodniczący), Ławnik SN Marek Sławomir Molczyk oraz SSN Maria Szczepaniec (sprawozdawca).

Wnioskiem z dnia 13 stycznia 2025 r. obrońca obwinionej X.Y. wniósł o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Marię Szczepaniec. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. I ZB 3/25, zaś do jej rozpoznania został wyznaczony następujący skład orzekający: SSN Igor Zgoliński (przewodniczący, sprawozdawca), SSN Kazimierz Klugiewicz, SSN Dariusz Pawłyszcz, SSN Adam Redzik, SSN Krzysztof Wiak.

Pismem z dnia 23 stycznia 2025 r. SSN Igor Zgoliński złożył wniosek o wyłączenie go od rozpoznania sprawy o sygn. I ZB 3/25 informując, że SSN Maria Szczepaniec została wyznaczona do rozpoznania sprawy z jego powództwa przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Najwyższemu o zapłatę, która to sprawa została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt I ZPU 16/24, wobec powyższego taka konfiguracja może wywoływać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego sędziego w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą w realiach sprawy takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego. W powyższym kontekście na uwagę należy mieć ugruntowane stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym złożenie przez sędziego żądania wyłączenia od udziału w sprawie, wskazujące na istnienie okoliczności mogących wpłynąć na jego bezstronność wymaganą przez prawo i uzasadniających obawę, co do możliwości obiektywnego orzekania w konkretnej sprawie, obliguje nie tylko do wnikliwego rozważenia przedstawionych przesłanek tej inicjatywy, ale w wypadku potwierdzenia ich rzeczywistego występowania, powinno - co do zasady - prowadzić do uwzględnienia wniosku sędziego o wyłączenie od udziału w rozpoznawaniu sprawy,

zwłaszcza gdy w odbiorze zewnętrznym może powstać wątpliwość co do istnienia kierunkowego nastawienia sędziego do stron procesowych lub uczestników postępowania.

W niniejszej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia z taką sytuacją. Wskazane przez Sędziego okoliczności mogłyby faktycznie w odbiorze społecznym wywołać uzasadnione wątpliwości, co do jego bezstronności w tej sprawie.

Ponadto o potrzebie wyłączenia SSN Igora Zgolińskiego przemawiają także okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. Powyższe prowadziłyby, gdyby sędzia ten zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę, nie tylko do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ale także do przyjęcia, że sąd z jego udziałem byłby sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka konkluzja wynika przecież wprost z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22 oraz uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-41 10-1/20, OSNKW 2020, z. 2, poz. 7), która z uwagi na nadanie jej statusu zasady prawnej, wiąże wszystkie składy Sądu Najwyższego (por. np. postanowienia SN z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21; z dnia 29 września 2021 r., V KZ 47/21 i z dnia 21 stycznia 2022 r., III CO 6/22).

Mając na uwadze powyższą argumentację konieczne stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu od rozpoznania sprawy I ZB 3/25 Igora Zgolińskiego. Orzekanie przez tego sędziego w tej sprawie prowadziłoby, z bardzo dużym prawdopodobieństwem, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Nadto należy stwierdzić, że w realiach rozpoznawanej sprawy udział wyznaczonego sędziego Igora Zgolińskiego w rozpoznaniu przedmiotowej sprawy stanowiłby rażące naruszenie zakazu *nemo iudex in causa sua*. Przypomnieć trzeba, że SSN Igor Zgoliński podobnie jak SSN Maria Szczepaniec, której dotyczy wnioski o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności, otrzymali nominację na urząd sędziego Sądu

Najwyższego na skutek rekomendacji KRS ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., a to właśnie okoliczności z tym związane będą przedmiotem analizy w sprawie o sygn. I ZB 3/25.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[M. T.]

[a.ł.]